

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2023-11-17

Diarienummer: N608-3238/23

Handläggare: Christoffer Skageby

E-post: annika.loven@forskola.goteborg.se

Omsorg på obekväm arbetstid

Förslag till beslut

Förskolenämnden ska besluta om ett av följande två beslutsalternativ:

1. att utifrån nuvarande förutsättningar som innebär fem enheter med omsorg på obekväm arbetstid, öppna ytterligare en enhet samt förklara uppdraget som slutfört.

eller
2. att utifrån nuvarande förutsättningar organisera om de fem befintliga enheter till två större dygnet-runt enheter och två kväll-helgenheter samt förklara uppdraget som slutfört.

Sammanfattning

I Göteborgs Stads budget för 2023 fick förskolenämnden i uppdrag att öppna ytterligare en enhet för omsorg på obekväm arbetstid. Idag finns det fem enheter fördelat över stadens alla utbildningsområden. Omsorg på obekväm arbetstid erbjuds under vardagar mellan klockan 19 och 06 samt under helger. 60 förskolebarn och 35 skolbarn är idag inskrivna ej inräknat barn med skyddade personuppgifter. Skolbarnen kan ha rätt till skjuts till och från adressen där de vistas i samband med omsorg på obekväm arbetstid.

Förvaltningen har under året genomfört en översyn av befintlig verksamhet för att kunna utläsa konsekvenser av en eventuell ökning från dagens fem enheter samt kartlägga verksamhetsbehov i förhållande till gällande lagar och förordningar. Kartläggningen visar som alternativ till en utökning en möjlighet att organisera om befintlig verksamhet till två större dygnet runt förskolor samt två kväll och helgförskolor för att kunna tillgodose fler platser.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utifrån den ekonomiska dimensionen bedöms en utökning med ytterligare en enhet ge en totalkostnad för omsorg på obekväm arbetstid på 20,7 miljoner under 2024 i jämförelse med 14,9 miljoner för de fem befintliga enheterna under 2023. Efter den nya arbetstidslagen kommer fyra enheter överskrida sitt anslag med cirka en heltidstjänst var. Förändring till färre men större enheter prognosticeras ge en totalkostnad på 19,1 miljoner. En alternativ lösning med förändrad organisationsstruktur kan komma att minska behovet av vikarier, kunna leda till en lägre sjukfrånvaro och även fortsättningsvis erbjuda heltidstjänster. Kostnaden per plats bedöms vara lägre utifrån förslaget om en ny modell för omsorg på obekväm arbetstid. Större enheter kan göra att kostnaden per barn

minskar till 120 tusen att jämföra med 173 tusen kronor utifrån nuvarande modell inklusive utökning med ytterligare en enhet. Lokaler som idag endast nyttjas för verksamhet på obekväm arbetstid kan lämnas vid övergång till större dygnet runt förskolor och därmed ge möjlighet till minskning av förvaltningens hyreskostnader.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Vid ett eventuellt beslut om utökning med ytterligare en enhet förväntas det inte leda till några förändringar och barn och personalgruppen kan hållas intakt och verksamheten fortgå. Fattas det ett beslut om en förändring av organisering till större enheter för omsorg på obekväm arbetstid ger det möjligheter för barnen att träffa fler kompisar i samma ålder samt att barnen kan delas in i åldersgrupper vid exempelvis lek och läxläsning. Med större enheter med fler personal per enhet kan personalsäkerheten och vuxennärvaron öka. Under en större enhet kan det bli fler kollegor och en förbättrad arbetsmiljö med färre ensamarbetande timmar. Om utökning genomförs med ytterligare en enhet kvarstår stunder med ensamarbete och det enskilda barnets trygghet och omsorg blir mer påverkat av den enskilda pedagogen.

Barnkonventionen

Förvaltningens hantering ligger i linje med nämndens ansvar i skollagen och därmed även i enlighet med barnkonventionens intentioner.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 6 december 2023 och informerats vid lokala samverkan den 3 november 2023 samt samverkats den 1 december 2023.

Ärendet

Ärendet gäller kommunfullmäktiges uppdrag om utökning av omsorg på obekväm arbetstid.

Beskrivning av ärendet

I Göteborgs Stads budget för 2023 fick förskolenämnden i uppdrag att öppna ytterligare en enhet med omsorg på obekväm arbetstid. Förvaltningen har under året genomfört en översyn av befintlig verksamhet för att kunna utläsa konsekvenser av en eventuell utökning samt kartlägga verksamhetsbehov i förhållande till gällande lagar och förordningar.

Vid utökning med en enhet om omsorg på obekväm arbetstid kan den geografiska spridningen behållas och möjliggöra att delar av efterfrågan på platser kan omhändertas beroende på den nya enhetens storlek samt möjligheterna att utöka verksamheten vid befintliga lokaler. För de barn som idag är inskrivna för omsorg på obekväm arbetstid blir det inga förändringar i samband med en utökning.

Genom begränsningar i vissa av lokalernas utformning är det idag svårt att tillmötesgå behovet av fler platser. Idag finns det 24 skolbarn och 40 förskolebarn i kö för plats på omsorg under obekväm arbetstid och totalt 95 barn är idag inskrivna. Idag bedöms kapaciteten för de fem enheterna vara 92 platser som kommer öka till 104 efter återgång till tidigare enhet när den renoverats färdigt. Med två större dygnet runt förskolor om 60 platser var samt två kvälls och helgförskolor om 20 platser var kan antalet platser öka till 160 platser. Omsorg på obekväm arbetstid som är en samhällsviktig funktion kan då erbjuda fler platser. Det kan även ge möjlighet att hantera lokalbegränsningar för nuvarande verksamheter. Vid en förändring kan lokaler på små enheter som idag endast används vid omsorg på obekväm arbetstid sägas upp.

En ny arbetstidslag från 1 oktober 2023 gör att dygnsarbete som tidigare skett inte längre kan utföras på samma sätt. I samband med etablering av en ny modell kommer heltidstjänster kunna erbjudas till personalen. Verksamhet på större enheter ger möjlighet att möta arbetsmiljöverkets krav om två jour rum. Tjänster omräknat till heltid blir 22 anställda utifrån den nya modellen i jämförelse med 25 med befintlig modell inklusive utökning med en enhet.

2022 års uppgifter visar att närvaron på enheterna är låg i relation till antal platser samt gentemot de behov vårdnadshavare anmält. Under 2022 var det 558 nätter utan barn i verksamheterna totalt sätt. Samma mönster om låg närvaro finns även under 2023. Oavsett beslut om förändring med ny modell eller utökning kan den låga närvaron komma att kvarstå, dock bedöms det bli färre nätter utan barn i verksamheterna med större enheter.

Vid ett eventuellt beslut om två större enheter för dygnet runt förskola skulle det medföra möjligheter till ett samlat ledarskap, samlad administrativ hantering, samarbete mellan enheter och samlad hantering för placering. För personalen skulle det skapa möjligheter för ökat nätverkande samt mer tid för kompetensutveckling. En eventuell förändring genomförs så snart processen tillåter men utgångspunkt i nuläget är att förändring ska kunna ske från hösten 2024.

Genom en övergång från där det idag finns enheter i alla utbildningsområden så kommer det vid beslut om två större enheter med dygnet runt verksamhet samt två kvälls och helgförskolor tas hänsyn till goda kommunikationer och tillgänglighet. I samband med sökande till omsorg på obekväm arbetstid kan plats ges till barn utifrån de omsorgsbehov som finns och därmed kan placering av barn ske utifrån om de behöver plats under natten eller kvällar samt helger. Förändringen med större men färre dygnet runt enheter kan medföra förlängda resvägar för enskilda familjer.

Större enheter skapar möjligheter för barnen att träffa fler kompisar i samma ålder och öka personalnärvaron. Idag sker mycket ensamarbete vilket kan minskas genom större enheter. Genom att personalen får fler kollegor kan det leda till en bättre arbetsmiljö och ökad trygghet för barnen.

Förvaltningens bedömning

Förskoleförvaltningen bedömer uppdraget som slutfört samt att båda alternativen till beslut har sina fördelar och nackdelar, men att en förändring till större enheter möter lagkraven samt arbetsmiljöverkets krav bättre och gör det enklare att omhänderta kö.

Johan Olofson

Annika Samuelsson Lovén

Förvaltningsdirektör

Utbildningschef Hisingen